

souhlas k propuštění zaměstnance, nemůže se žalobce dovolávat toho, že žalovaný vzal propuštění ze služeb na vědomí a zavázal se k vyklizení bytu. (PP 431, Váž. obč. 11.773.)

⁽³⁰⁾ Zaměstnanec na zabraném velkostatku nemá nároku, aby Státní pozemkový úřadk ochránil jeho služební poměru učinil dozorcí opatření podle zák. č. 118/20. (PP 363, Boh. A 9597.)

V. Domovníci.

⁽³¹⁾ Úmluva, podle níž se zavázal domovník platiti z obývané místnosti nájem, jest nicotná a jest domovník oprávněn (§ 1431 obč. zák.) domáhati se na majiteli domu vrácení zaplacené činže. (PP 465, Váž. obč. 11.667.)¹²⁾

⁽³²⁾ Omezení odměny za domovnícké práce (§ 9) na bezplatné užívání bytu nepřiči se zákonu a je platné, stalo-li se písemnou dohodou (§ 15). (PP 510.)

⁽³³⁾ K povinným pracem domovníckým patří otevírání domu — po případě i v době denní, nařídil-li majitel domu, aby dům byl po celý den zavřený. (PP 510.)

⁽³⁴⁾ Práce v zahradě a donášení uhlí pro majitele domu nepatří k pracím domovníckým, které má domovník konat bezplatně; smlouva tomu se přiči je neplatná. (PP 510.)

B. Pracovní doba.

1. Washingtonská smlouva.

⁽³⁵⁾ Washingtonská smlouva (č. 80/1922 Sb. z. a n.) neplatí na území čs. státu. (PP 412.)¹³⁾

2. Rozdělení pracovní doby.

⁽³⁶⁾ Pracovní přestávky ve smyslu § 3, odst. 1., se do osmihodinné doby pracovní ex lege nečítají. (PP 342, Boh. A 9615.)

⁽³⁷⁾ Schválení příslušného ustanovení pracovního řádu báňským úřadem podle § 200, lit. c) hor. zák., č. 146/1854 ř. z., není sama o sobě překážkou okolnost, že se zaměstnavatel předtím stanovením pracovních přestávek podle § 3, odst. 1., se zaměstnanci nedohodl. (PP 354, Boh. A 9615.)¹⁴⁾

⁽³⁸⁾ Majiteli hor není zabráněno, aby osazenstvo rozdělil na několik směn se zvláštní dobou pracovní, zejména se zvláštním počátečním bodem pracovního zaměstnání. (PP 319, Boh. A 9616.)

⁽³⁹⁾ Předpisem druhého odstavce § 3 jest závazně stanovena minimální výměra pracovních přestávek k oddechu, kdežto jinak ponechává

zákon v prvním odstavci § 3 stanovení pevných přestávek volně dohodě zaměstnavatelů a zaměstnanců. Nedošlo-li ke zvláštní dohodě mezi stranami o pracovních přestávkách, platí jen ustanovení druhého odstavce § 3 zák. (PP 390, Váž. obč. 11.409.)

3. Práce přes čas.

⁽⁴⁰⁾ Zákon č. 91/1918 v § 6, odst. 3. a 7., odst. 4. zaručuje »zvláštní odměnu« jen za dovolené hodiny přes čas, nikoli též za práce konané proti zákazu § 1, odst. 1., téhož zákona. Zaměstnanci zbývá i v případě nedovolených prací přes čas cesta žaloby o náhradu pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatele a poškození zaměstnavovo. (PP 388.)¹⁵⁾

⁽⁴¹⁾ Zaměstnanec může požadovati na zaměstnavateli odměnu i za nedovolenou práci přes čas. (PP 343.)

⁽⁴²⁾ Novou úpravou (vzhledem k platovému zákonu ze dne 24. června 1926, čís. 105 Sb. z. a n.) služebního platu sekundárních lékařů země Moravské byly odměněny jednotně, úhrnkově veškeré jejich služební úkony, počínajíc od 1. ledna 1926, tedy i práce přes osmihodinovou služební dobu ve smyslu zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 Sb. z. a n., a byla proto při stanovení nových služebních požitků právem odpočítána naturální odměna za tyto práce. (PP 488, Váž. obč. 11.968.)

4. Odpovědnost za dodržování pracovní doby.

⁽⁴³⁾ Jsou-li členové družstva zároveň zaměstnanci družstva, dlužno na ně aplikovati ustanovení § 8 zák. č. 91/1918 o zákazu noční práce. (PP 374.)¹⁶⁾

⁽⁴⁴⁾ Podnikatel hor je vůči báňským úřadům odpovědný za dodržování předpisů zák. o osmihodinové době pracovní, třebaš jde o práce náležející sice přímo k provozu hor, avšak zadané podnikateli stavebnímu. (PP 389, Boh. A 9755.)¹⁷⁾

5. Uzavírací hodina.

⁽⁴⁵⁾ I. Stanovení uzavírací hodiny obchodů na Slovensku a Podkarpatské Rusi (zák. čl. XXXVI-1913) přísluší ministerstvu obchodu; města municipální a města se zřízeným magistrátem mohou tuto hodinu v rámci cit. zákona po slyšení obchodní a živnostenské komory upravití statutem účinným po schválení ministra obchodu. II. Čl. 2. a 3. zák. č. 125/1927 nedává politickým úřadům právo upravovati uzavírací hodinu vyhláškou. (PP 375, Boh. A 9738.) (Pokračování.)

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

506.

Byl-li smlouven úhrnný plat za řádnou práci a práci přes čas, konanou za dne, nelze jim odměňovati také noční práci přes čas, která podstatně se liší od práce denní. Rozh. nejv. soudu z 22. III. 1933, č. j. Rv III 711/32-3, Soudc. listy 1114.

Žalobce nenapadl zjištění odvolacího soudu, že byl přijat do práce u žalované společnosti s měsíčním platem 650 Kč a ujednáním, že za tento plat má pracovati jako jiní dělníci, a ti že byli povinni pracovati tak dlouho, pokud jsou stroje. Podle této dohody spadá práce skutečně konaná, třebaš i přesahovala denně 8 hodin, v rozsah smluvní povinnosti. Protože žalobce ne-

tvrdí, že tento rozsah byl překročen, byla zaplacená smlouveným platem a je pak lhotejno, zda žalobce byl s tímto platem spokojen či se hlásil o doplatek za práci přes 8 hodin denně, protože vzhledem ke smlouvě nemají tyto jednostranné projevy žádného významu. To platí ovšem, pokud práce byla požadována a konána měrou a způsobem, jak tomu bylo v čase ujednání smlouvy, nikoli však i pro čas, kdy — od dubna 1928 — byla zavedena u žalované společnosti práce na dvě směny, denní a noční, protože noční práce je prací podstatně jinou než práce konaná za dne a tuto práci žalobce

¹⁵⁾ Prejudikatura 6717, 8818, 10226, 10504; P. P., roč. VIII., str. 67, 83 a dále č. 166, 228.

¹⁶⁾ Prejudikatura Boh. A 8038/29, 9062/32; P. P. 227.

¹⁷⁾ Prejudikatura Boh. A 9539. (Zadá-li podnikatel hor určitě práci, které náležejí přímo k provozu hor (hloubení větrací šachty), podnikateli živnostenskému, nezbavuje se tím své odpovědnosti naproti úřadům báňským (§ 187 zák. hor.).

¹²⁾ Prejudikatura Váž. obč. 6075, 6966.

¹³⁾ Prejudikatura 6127, 6920, 7981, 9977, 10317; P. P. 135, 191, 289, 353.

¹⁴⁾ Prejudikatura Boh. A 8064/29.

při ujednání pracovní smlouvy, když se tehdy pracovalo jen ve dne, na zřeteli neměl a ani mít nemohl. Proto, byla-li práce trvajícím denně přes 8 hodin původně jen prodloužením denní pracovní povinnosti a byl-li za tu smlouvu úhrnný plat, nelze tento vztahovati i na práci noční, kterou dělník práci přijímající v čas smlouvy na zřeteli neměl a mít nemohl, a proto tato, pokud přesahuje denních 8 hodin, musí mu býti zvlášť zaplácena (§§ 4, 6, 7 zák. 91/1918). Množství této práce není napadeným rozsudkem zjištěno, a proto nelze o mzdu za ni dovolací stolicí již tuto rozhodnouti.

507.

Zákony o ochraně nájemníků nevzťahujú sa na tak zv. služobné byty. Rozh. nej. soudu z 3. II. 1932, Rv III 411/31, Právny Obzor 867.*)

Byt, o němž jde, měl povahu služebního bytu a trvání práva na užívání bytu bylo podmíněno trváním služebního poměru. Jest proto tento právní poměr, zejména otázka práva na užívání bytu, posuzovati podle právních zásad o smlouvě služební a nelze považovati žalovaného za pronajímatele bytu ve smyslu § 1 zákona o ochraně nájemníků ze dne 28. března 1928, čís. 44 Sb. z. a n. Nevztahuje se tudíž zákon o ochraně nájemníků na tento právní poměr, a nemůže se proto žalobkyně domáhati práva z § 6 (2) tohoto zákona.

508.

Nedbání formálních předpisů § 99 živn. ř. o přijímání členů nemá za následek neplatnost fakticky existovavšího poměru učebního. Nál. nej. spr. soudu z 15. XII. 1932 č. 9445, Boh A 10224.

Podle § 99 živn. ř. mají býti učňové přijímáni na základě písemné smlouvy, jejíž jeden steinopsis má býti ihned po tom, jakmile byla smlouva dojednána, představenstvu příslušného společenstva, nebo nepatří-li učební pán k žádnému společenstvu, obecnímu úřadu zaslán. Nedbání předpisů obsažených v cit. § 99 o přijímání učňů je v posledním jeho odstavci prohlášeno za přestupek živn. řádu. Z formální povahy předpisů § 99 a z toho, že neexistuje pozitivní ustanovení, podle něhož by nedbání říčních ustanovení mělo za následek nulitu učebního poměru a nulitu učebního vysvědčení, vydaného učebním pánem o ukončení učebního poměru, plyne, že učební vysvědčení, vydané o řádném ukončení učebního poměru, jenž ne-

byl společenstvu předložením exempláře učební smlouvy oznámen, dlužno považovati za řádný doklad o ukončení učebního poměru. Stejným způsobem je vyloženo ustanovení § 99 ve výnosu min. obch. z 15. března 1907 č. 5942, vydaném za účelem provedení novely živn. řádu z 5. února 1907, č. 26 ř. z. Ve vysvětlivkách k § 99 se tam výslovně praví, že »nedbání tohoto formálního předpisu nemá podle posl. odstavce § 99 nikterak za následek neplatnost dotčeného fakticky existovavšího poměru učebního, nýbrž pouze trestnost majitele živnosti.«

509.

Zaměstnanec ustanovený pro vyšší výkon služební podle § 101, odst. 3. živn. zák. č. 259/1924 Sb. není členem pomocnického shromáždění příslušníků společenstva, jehož členem je zaměstnavatel. Nál. nej. spr. soudu z 15. XII. 1932 č. 848/31, Boh A 10225.

Podle ustanovení § 202, odst. 3., živn. zák. (č. 259/24) skládá se pomocnické shromáždění příslušníků živn. společenstva ze všech hlasovati oprávněných pomocníků, zaměstnaných u živnostníků ve společenstvo spojených. Pomocníci (obchodní pomocníci, tovaryši, sklepníci, kočí při živnostech dopravních a pod.) jsou jmenováni v § 101, odst. 1., pod. lit. a) jako jedna kategorie pomocných pracovníků. V odstavci 3. tohoto paragrafu se pak stanoví, že mezi pomocné pracovníky nepatří osoby, které pro vyšší výkon služební obyčejně s ročním nebo měsíčním služným jsou ustanoveny, jako: dílovedoucí, mechanikové, faktori, účetní, pokladníci, výpravčí, kreslíči, chemikové a pod. Nepatří-li kategorie osob ustanovených pro vyšší výkon služební mezi pomocné pracovníky vůbec, pak nepatří ovšem ani mezi kategorie pomocných pracovníků uvedenou v § 101, odst. 1., pod lit. a), totiž pomocníků. Osoby ty nejsou členy pomocnického shromáždění, ježto nejsou pomocníky. Okolnost, je-li jejich zaměstnavatel členem živn. společenstva čili nikoli, je bez právního významu pro otázku členství těchto zaměstnanců v pomocnickém shromáždění, ježto podle dispozice zákona nejsou pomocníky ve smyslu § 202, odst. 3., resp. § 101, odst. 1., lit. a). Následkem toho nemohou býti členy pomocnického shromáždění příslušníků společenstva, neboť to se skládá z pomocníků hlasovati oprávněných.

510.

I. Práce v záhrade a donášania uhlia pre majiteľa domu nepatria k prácam domovníckym, ktoré má domovník konať bezplatne; smluva tomu sa pričiaca je neplatná (§§ 6, odst. 2., 15 zák. č. 82/20 Sb. z. a n.). — II. K povinným prácam domovníckym patrí však otváranie domu, po prípade aj v dobe dennej, nariadení majiteľ domu, aby dom bol celý deň zavretý. — III. Obmedzenie odmeny za domovnícke práce (§ 9 cit. zák.) na bezplatné užívanie bytu neprieči sa zákonu a je platné, stalo-li sa písomnou dohodou (§ 15). Rozhodnutí nej. soudu z 20. I. 1932, Rv III 20/31, Právny Obzor 843.

Zákon č. 82/20 upravitel služebních smlouvu domovníků, zejména jejich služební povinnosti a mzdu za službu domovníckou.

Tato služba je po zákonu omezena na správu domu (§ 1. 5. 6. odst. 1.) a proto každá práce, která k ní nepatří, není služební povinností domovníka, nýbrž obecným pracovním poměrem a musí býti, nemá-li zůstatí bezplatnou, zapla-

* Prejudikatura: Váž. obč. 1586 (rozh. z 28. III. 1922, Rv II 112/22). Ochrana nájemníků nevztahuje se na toho, kdo měl dříve naturální byt na základě § 3 zákona ze dne 19. března 1920, čís. 186 Sb. z. a n., aniž by při skončení služebního poměru bylo umlouveno nájemné výslovně nebo konkludentním činem.

Váž. obč. 5906 (rozh. z 31. III. 1926, Rv I 402/26). Na užívání bytu služebního po skončení služebního poměru nevztahuje se ochrana nájemců.

Váž. obč. 6585 (rozh. z 15. XII. 1926, Rv II 767/26). Bylo-li jako úplata za užívání věci umlouveno poskytnutí služeb nebo provedení díla, jde o nájemní smlouvu pouze tehdy, je-li získání a poskytnutí užívání převládajícím důvodem sjednání smlouvy, jde však o smlouvu nájemní (služební nebo o dílo), je-li převládajícím důvodem jejího sjednání zpenění a získání pracovní síly.

Váž. obč. 7043 (rozh. z 5. V. 1927, Rv I 637/27). Nebylo-li za platnosti zákonů o ochraně nájemců nájemné smlouveno a placeno v penězích měny československé, nýbrž v jiných dárkách a úkonech, jde o smlouvu nicotnou, bytu jest užíváno bez právního důvodu.

Váž. obč. 7400 (rozh. z 13. X. 1927, Rv II 335/27, v »Pracovním právu«, roč. VII., str. 41). Nejde o smlouvu nájemní, nýbrž o smlouvu svého druhu, blížíci se smlouvě služební, byl-li kdo přijat do bytu za to, že konal určité práce, jejich rozsah a cena nebyly určeny.

cena jako každá jiná objednaná práce, a to podle zásady o mzdě smlouvou neurčené, podle mzdy v místě obvyklé.

Takto dělí se práce konané domovníkem vlastního domu ve dvě skupiny: vlastní práce domovnícké (§ 1, 5, 6, odst. 1.) a práce k nim nepatřící, práce jinaké (§ 6, odst. 2.) a podle toho i mzda za tyto a ony (§ 8, 9, 15).

Otvírání dveří spadá ve skupinu prvou, jak ostatně nepochybně plyne z 2. odst. § 1, kde vedle domovníka staví se jako souřadný pojem správce domu a vrátný, práce v zahradě a donášení uhlí do bytu zaměstnavatelova ve skupinu druhou.

To ostatně v zásadě uznává i sám žalobce, avšak za svou služební povinnost pokládá jen otvírání obyčejné, nikoli však otvírání brány po celý den, jak to od něho žádal žalovaný vlastník domu. Kde je hranice mezi jedním a druhým, o tom se žalobce vůbec nezmínil, smlouva o tom také nic neobsahuje, a tak v otázce právní povinnosti chybí základ pro takto obmezenou službu žalobcovu. Žalobce je však tímto svým stanoviskem v odporu se svým vlastním tvrzením za rozepře, neboť při roku dne 17. listopadu 1930 sám udal, že celodenní otvírání brány bylo důsledkem nařízení žalovaného, že domovní brána má být zavřena v noci i ve dne — že by tento příkaz se přičel smlouvě nebo zákonu, to ani sám žalobce netvrdil a podle § 5 zákona ani tvrditi nemůže, protože zákon ukládá domovníku, že je povinen uposlechnouti příkazů vlastníka co do správ domů a dohledu naň a že sem patří i řečený příkaz, o tom není pochybnosti.

Podle řečeného bylo tedy otvírání domovních dveří ve dne i v noci služební povinností žalobcovou a proto zaplacenou vyjednanou mzdou, totiž bytem ve smlouvě určeným. Obmezení odměny domovníkovy za práce domovnícké na byt, jako je tomu v souzeném případě, není v rozporu se zákonem, protože tato odměna může být dohodou stran jinak ujednána, než jak ji určuje zákon (§ 9), neboť v tom ohledu je stranám ponechána, pokud jde o způsob a výši odměny, plná smluvní volnost, jen prohlášení vůle, má-li býti úmluva platnou, je vázáno na písemní formu (§ 15), a ta zde je.

Právem si však stěžuje žalobce na zamítnutí mzdy za práce v zahradě zaměstnavatelově a donášení uhlí do jeho bytu. Tyto práce nepatří k vlastní službě domovnícké, jsou to — podle shora již vyloženého dosahu domovnícké služby — práce, které domovník není povinen konati bezplatně a které — byly-li od něho žádaný — musí mu býti zvláště zaplacený (§ 15, odst. 1.). Tomu se protiví obsah služební smlouvy o práci v zahradě je podle § 6, odst. 2., a § 15 neplatným a rozhodnutí odvolacího soudu, přehlížející toto ustanovení zákona, právně mylným.

511.

Podnikatelem v smysle § 36 a násl. zák. čl. XXVIII-1900 jest ten, kdo je majitelem hospodářského podniku, který práci potřebuje a pro který sa práca koná, aby mohol dostať požiadavkom svojho hospodárskeho podnikania. Rozh. nejv. soudu z 24. X. 1931, Rv III 354/31. Právny Obzor 771.

Zákonný čl. XXVIII-1900 o lesním dělnictvu upravuje v prvních čtyřech záhlavích způsob ujednání pracovní smlouvy s lesním dělnictvem a vzájemná práva a povinnosti z takového smlouvy a teprve do následujícího pátého záhlaví zařadil předpis (§ 37), podle kterého ulo-

žil odvolací soud spolužalované společnosti společné ručení se žalovaným Josefem D. za nároky žalobců ze sporného případu.

Teprve v tomto pátém záhlaví přichází na řadu také podnikatel, o němž v předešlých záhlavích zákona, kde se jedná o přímé ujednání smlouvy o dělníky, není zmínky — a to v takové souvislosti obsahu, že nemůže býti nejmenší pochybnosti o tom, že podnikatelem po zákonu není ten, kdo dělníky do lesní práce najímá a jim práci přímo přikazuje, nýbrž ten, kdo je majitelem hospodářského podniku který práci potřebuje a pro něhož se koná, aby dostáti mohl požadavkům svého hospodářského podnikání.

To je jasné zřejmě zejména z ustanovení § 58, jenž vylučuje ze zadání státních, župních a obecních prací ty podnikatele, kteří ve dvou letech dvakrát se provinili proti předpisům zákona o vyplacení mzdy a o povinném lékařském opatření nemocného dělníka, a dále z § 37, kde zákon stanoví, že za pohledávky ze smlouvy pracovní je dělníkům odpovíden přímo podnikatel i tehdy, když dělník nenaial sám, nýbrž jeho personál nebo podnikatel. Zákon tu vynechal každou zmínku o poměru těchto skutečných najimatelů dělnictva k vlastnímu podnikateli právě proto, že uložil podnikateli samému, aby on sám svým majetkem mohl dostáti závazkům vůči najatému dělnictvu, které pro něho a v jeho hospodářském zájmu koná práce, ke kterým je objednal jeho personál nebo některý podřízený podnikatel.

Podle uvedeného stanoviska zákona je nerozhodnou okolnost, zda úředník žalované akc. společnosti Arnošt L. platil cestovní výlohy žalujícím dělníkům ve jméne žalované společnosti či nic. Ostatně není namítaného rozporu ve zjištění odvolacího soudu, že se tak stalo — jménem společnosti — protože výpovědi řečeného svědka je toto zjištění plně kryto.

Je-li pak závazek společné odpovědnosti uložen podnikateli již zákonem samým, je lhostejno a bezvýznamno, zda oprávněný se dovolával výslovně zákona či smlouvy, protože určení odpovědnosti po právu je otázkou právního posouzení věci dle platného práva, a to je úkolem soudu již zákonem mu přikázaným.

Že v dosah odpovědnosti podnikatelský spadají všechny závazky ze smlouvy, ať vznikly z jejího řádného plnění či z porušení, o tom nemůže býti pochybnosti podle doslovu zákona (§ 37), jenž podnikatele, jak již výše zmíněno, činí odpovědným za pohledávky dělníků, které jim vzniknou ze smlouvy bez rozdílu důvodu, proč vznikly.

512.

I. Rozhodčí komise podle zák. o záv. výborech je povolána rozhodovati o tom, zda propuštění člena záv. výboru z práce bez souhlasu rozh. komise je podle zákona přípustno či nikoliv, není však příslušna judikátně rozhodovati o soukromoprávní platnosti a účinnosti tohoto propuštění.

II. Do meritorního rozhodnutí rozhodčí komise o námitkách, vznesených závodním výborem proti propuštění člena záv. výboru podle § 3 lit. g) zák. o záv. výborech, není přípustna stížnost na nss. Nál. nejv. spr. soudu z 21. XII. 1932, č. 20.255, Boh. A 10.241. Prejudikatura: ad I.: Boh. A 3263/24, 3427/24, 7531/28; ad II.: Boh. A 4723/25, Boh. A konfl. XXXVIII/25.*)

*) Boh. A 3263 (nál. z 19. II. 1924, č. 2931). Rozhodčí komise není příslušna judikátně rozhodovati o sou-

Ad I. Podle konstantní judikatury nss-u (srv. na př. Boh. A 5265/24, 5427/24 a 7551/28) je sice rozhodčí komise povolána, aby rozhodovala o tom, zda propuštění člena záv. výboru z práce bez jejího souhlasu je podle zákona přípustné či nikoliv, není však příslušná judikátně rozhodovati o soukromoprávní účinnosti a platnosti tohoto propuštění, ježto zákonem o záv. výborech působnost tato nebyla na ni přenesena. Na tomto náhledu setrval nss. i v tomto případě a musil proto nař. výrok, pokud se týká neplatnosti výpovědi z důvodu porušení § 22 zák. o záv. výborech, zrušiti pro nepřislušnost rozhodčí komise podle § 7 zák. o ss.

Ad II. Pokud se výrok o neplatnosti výpovědi opírá o nárok uvedeného zaměstnance podle § 5, lit. g), zák. o záv. výborech, musil nss odmítnouti stížnost proti němu podanou jako nepřipustnou, a to z těchto důvodů:

Žal. rozhodčí komise neodepřela rozhodnouti o námitkách záv. výboru, vznesených proti propuštění Josefa K. podle § 3, lit. g), zák. o záv. výborech, nýbrž rozhodla o nich meritorně. Rozhodnutí takové je podle náhledu nss-u, projevěného v četných nálezech a usneseních (srv. nál. Boh. A 4725/25) a sdíleného i konfliktním senátem (Boh. A konfl. XXXVIII/25) rozhodnutím úřadu správního o nárocích práva soukromého, proti němuž lze se podle § 105 úst. listiny a zák. č. 217/25 domáhati nápravy pořadem práva. Je proto stížnost k nss-u proti takovému rozhodnutí nepřístupná podle § 5, lit. a), zák. o ss. Z té příčiny musil nss. stížnost, namířenou proti rozhodnutí podle § 5, lit. g), zák. o záv. výborech odmítnouti pro vlastní svou nepřislušnost.

515.

Z ustanovení § 29, odst. 3. a 4. nař. č. 2/22, nelze dovoditi právo odborové organizace zaměstnavatelské (zaměstnanecké) kontrolovati, zdali jmenování přisedících, provedené k návrhu odborové organizace zaměstnanecké (zaměstnavatelské), je ve shodě se zákonem, Nál. nejv. spr. soudu z 29. března 1953, čj. 2611/53.

Uvažuje o stížnosti, musil nejvyšší správní soud vzhledem k ustanovení § 2 zák. o správ. soudě zabývati se nejprve otázkou, zda odborové organizace, které podle § 26 zák. o závodních výborech a § 28 prov. nařízení k tomuto zákonu mohou vykonávati určitý vliv na jmenování členů rozhodčí komise, mají právní nárok na to, aby členové rozhodčí komise, kteří byli ustanoveni členy rozhodčí komise po návrhu jiné odborové organizace, své funkce byli zbaveni, resp. zproštěni, vyjde-li dodatečně najevo překážka, která brání jejich ustanovení za členy rozhodčí komise. Neboť

kromoprávní účinnosti a platnosti propuštění člena záv. výboru.

Boh. A 3427 (nál. z 31. III. 1924, č. 5585). Rozhodčí komise není příslušna rozhodovati o trvání pracovního poměru mezi zaměstnavatelem a členy volebního výboru z práce propuštěnými.

Boh. A 7531 (nál. z 7. XI. 1928, č. 29.768). Rozhodčí komise je příslušna rozhodovati o přípustnosti propuštění člena záv. výboru, není však příslušna rozhodovati o platnosti (bezúčinnosti) jeho.

Boh. A 4723 (nál. z 20. V. 1925, č. 10.195 v »Prac. právu«, roč. IV., str. 85). Nss-u nepřisluší podle § 105 úst. listiny a § 3 a) zák. o ss. rozhodovati o stížnosti do výroku rozhodčí komise, priznávájícího propuštěným zaměstnancům nárok na odbyte.

Boh. A XXXVIII (rozs. z 25. V. 1925, č. 337). Záporný konflikt kompetencí mezi nejvyšším správním soudem a nejvyšším soudem stran přezkoumání nálezu rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech v Děčíně.

jen v tom případě, kdyby odborovým organizacím takovýto právní nárok příslušel, dalo by se mluvíti o porušení subjektivního práva stěžujícího si svazu, a jen v tomto případě mohl by se svaz s úspěchem dovolávati ochrany, kterou nejvyšší správní soud proti zkrácení práv poskytuje.

Odvodní spis zúčastněných stran popírá existenci řečeného subjektivního práva stěžujícího si svazu. Po náhledu soudu sluší v tom odvodnímu spisu přisvědčiti. Podle § 26, odstavce 2. zák. o závodních výborech č. 350/21 tvoří se rozhodčí komise tímto způsobem: Okresní úřad jmenuje jednoho přisedícího rozhodčí komise jako odborného znalce z veřejných úředníků sociálně politicky nebo národohospodářsky působících a dále jmenuje po návrhu příslušných odborových organizací po dvou zástupcích zaměstnavatelů a zaměstnanců. Vládní nařízení vydané k provedení tohoto zákona (č. 2/1922) ustanovuje v § 28, že zmíněné zástupce zaměstnavatelů a zaměstnanců v rozhodčí komisi jmenuje okresní úřad, vyžádav si návrhy příslušných odborových organizací.

Při výkladu těchto ustanovení může snad býti sporno, zda odborovým organizacím přísluší právní nárok na to, aby okresní úřad vyžádal si před jmenováním zástupců zaměstnavatelů a zaměstnanců v rozhodčí komisi jejich návrhy a po případě, zdali mají nárok na to, aby úřad jejich návrhy se řídil. Než ani zákon, ani prováděcí nařízení nedává žádné opory pro názor, že odborové organizaci zaměstnavatelské (zaměstnanecké) přísluší právo kontrolovati, zdali jmenování přisedících, provedené k návrhu odborové organizace zaměstnanecké (zaměstnavatelské), je ve shodě se zákonem, zejména zda osoba, jež byla ustanovena za přisedícího, má k tomu kvalifikaci zákonem požadovanou. Takovéto oprávnění odborových organizací nelze dovoditi ani z předpisu § 29, odst. 3. a 4. vládn. nařízení č. 2/22, jež ustanovuje, za jakých předpokladů mohou členové rozhodčí komise býti zproštěni nebo zbaveni svých funkcí před uplynutím období, na něž byli jmenováni. Z ustanovení 3. odstavce mohl by snad nanejvýš býti konstruován nárok odborové organizace, aby ten člen komise, jehož tato organizace navrhla, byl zproštěn své funkce proto, poněvadž přestal býti členem této odborové organizace, resp. změnil své zaměstnání do té míry, že není již povolán zastupovati příslušnou skupinu, nelze však z něho odvoditi nějaký všeobecný nárok odborové organizace, aby úřad zprostil funkce takového člena rozhodčí komise, kterého jmenoval k návrhu odborové organizace jiné kategorie.

Poněvadž stěžující si Svaz právě toho se domáhá, ač právního nároku na takové úřední opatření nelze mu přiznati, musil nejvyšší správní soud odmítnouti stížnost pro bezdůvodnost.

514.

Stížnosti podané k nejvyššímu správnímu soudu, jimiž byla naříkana rozhodnutí rozhodčí komise podle zák. o závodních výborech, jsou komise prosty. Nález nejv. spr. soudu z 5. X. 1952, č. j. 21.745/29, Právník, str. 191/1953.

Nejvyšší správní soud vyslovil již nálezem ze dne 17. listopadu 1951, č. 16.836/51 Boh. F 5991, právní názor, že podání a doklady, jichž je třeba k uplatnění nároku podle zákona o požitcích válečných poškozců z 20. února 1920, č. 142 Sb., před nejvyšším správním sou-

dem, jsou podle § 39 tohoto zákona a nařízení ministerstva financí ze dne 28. června 1876, č. 86 ř. z., osvobozeny od kolků.

Ve sporném případě jde o otázku, zda stížnosti, podané k nejvyššímu správnímu soudu, jimiž byla naříkána jednak rozhodnutí rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech v R. stran zřízení závodního výboru, jednak rozhodčí komise dělnických závodních výborů v P. stran propuštění 4 zaměstnanců z práce, podléhají kolkové povinnosti čili nic.

Ježto § 39 zákona č. 142/20 Sb. stanoví, že podání, protokoly, výměry, kvitance a doklady, jichž je třeba k uplatňování nároků podle tohoto zákona a k provádění jeho, jsou osvobozeny od kolků a poplatků, a § 27 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 330 Sb., jenž stanoví, že všechna podání a listiny, týkající se činnosti závodních výborů a rozhodčích komisí, jsou prosta kolků a poplatků, mají v podstatě stejné ustanovení, setrvává nejvyšší správní soud na právní zásadě, ve shora citovaném nálezu pro obor zákona o požitcích válečných poškozených č. 142/20 Sb. vyslovené, aplikuje ji i na případy, týkající se činnosti závodních výborů a rozhodčích komisí podle zákona č. 330/21 Sb. a dospěl z důvodů, v onom nálezu vyslovených, ke zrušení naříkaných rozhodnutí podle § 7 zákona o správním soudě.

515.

Spor o vyklizení služebního, deputátního bytu z důvodu zrušení služebního poměru jest věcí prázdninovou podle § 224, čís. 7, novy doslov, c. ř. s. Rozh. nejv. soudu z 3. XI. 1932, Rv I 1838/52. Váž. obč. 12052.

V projednávaném sporu domáhá se žalobkyně na žalovaných z důvodu zrušení služebního poměru vyklizení služebního, deputátního bytu. Jde o spor podle § 224, čís. 7. c. ř. s., to jest o spor mezi zaměstnavatelem a jeho zaměstnanci ze služební smlouvy. Takové spory jsou podle uvedeného paragrafu spory prázdninovými, při kterých soudní prázdniny nemají (§ 225, odstavec druhý c. ř. s.) na počátek a uplynutí lhůt v opravném řízení vlivu. Bylo tedy dovolání podati bez ohledu na soudní prázdniny, to jest, an rozsudek odvolacího soudu byl doručen dne 11. července 1932, nejdéle dne 25. července 1932. Dovolání podáno však bylo teprve dne 7. září 1932, a je proto opožděné. Po rozumu §§ 471, čís. 2, 474, druhý odstavec a 515 c. ř. s., bylo dovolání odmítnouti.

516.

Hornický rozhodčí soud je nepřislušný rozhodovati o žalobách dělníků, zaměstnaných v pískovně báňského podniku, která, jsouc provozována na základě živnostenského oprávnění, podléhá předpisům a dozoru živnostenských úřadů a není podle § 131 o. h. z. vedlejším hornickým závodem. Rozh. vrch. rozh. soudu hornického z 19. prosince 1928, Vhrs 240/28, Kolací 332.

Podle § 131, odst. 1., hor. zák. sluší za součást hor považovati povrchová díla, dílny a zařízení a) jichž je třeba k výkonu propůjčeného horního oprávnění, nebo b) jež vlastník k tomu určil. Věnování těchto nemovitostí jako součást horního podniku musí býti zapsáno v horní knize a poznamenáno v knihách pozemkových, nebo v jiných veřejných knihách, v nichž jsou snad zapsány (§ 131, odst. 2., hor. zák.). — K provozu uhelných dolů není nutné, aby podnikatel hor měl také vlastní podnik na dobývání písku

s bagrovacím provozem; to netvrdí ani odvolatel. Není-li však tohoto předpokladu, pak je pro otázku, zda podnik takový tvoří součást nor či nikoliv, rozhodná vůle vlastníková.

Předloženými listinami je prokázáno, že žalovaná vymohla si povolení k dobývání písku s bagrovacím provozem u živnostenského úřadu a že jí byl vydán živnostenský list. Provozuje tento podnik na základě živnostenského oprávnění a podléhá při provozu předpisům živnostenského řádu a živnostenským úřadům. Kdyby žalovaná byla chtěla provozovati tento podnik jako pomocný, vedlejší při provozu uhelných dolů, nebyla by k tomu vzhledem k ustanovení § 13, lit. b), hor. zák. potřebovala povolení živnostenského úřadu. — Živnost je činnost, podnikaná v úmyslu učiniti ji trvalým zdrojem zisku. Není pochyby, že žalovaná provozuje zmíněný svůj podnik v tomto úmyslu. Na tom nemění nicého okolnost, že používala a používá snad i dosud dobytého písku pro své doly, ač je oprávněna užití ho kdykoli i k prodeji neb jiným účelům.

Zalobci snaží se dovoditi z okolnosti, že vytěženého písku se užívá pro doly strany žalované, že tato určila tím mlčky, konkludentním jednáním, zmíněný podnik na dobývání písku za součást nebo příslušenství dolů. Na projev vůle určitého směru konkludentním jednáním lze však podle § 863 obč. zák. usuzovati jen tehdy, když jde o úkony, jež, uváží-li se veškeré okolnosti, nedopouštějí rozumného důvodu pochybovati o tom, že vůle taková tu jest.

V tomto případě nelze však usuzovati na mlčky projevenou vůli žalované, provozovati dobývání písku jako součást provozu hor, tedy jako oprávnění horní, když žalovaná vymohla si oprávnění živnostenské, tedy jako samostatnou živnost. Jaké pohnutky ji k tomu vedly, je nerozhodné. Rovněž tak je nezávažné, že dobýváním písku bude snad usnadněno (příští) odkrytí uhelné sloje. Okolnost tato nestačí, aby proto byl provoz pískovny, sledující jiný hlavní účel, pokládán za práce odklizovací, patřící k dolování. Že povolání k tomu úřady pokládaly podnik žalované za podnik živnostenský přes to, že žalovaná byla také majitelkou uhelných dolů v místě, vychází z předložených listin a také z rozhodnutí správního soudu, jehož se žalovaná dovolává a jehož obsah odvolatelé přiznávají, namítajíce jen, že v řízení tom nebyla zjištěna pravá vůle žalované. Z toho, co bylo uvedeno, jde, že pískovnu žalované sluší podle nynějšího stavu věci pokládati za podnik živnostenský, podléhající předpisům živnostenského řádu a živnostenským úřadům a žalobce za zaměstnance živnostenského podniku. K rozhodování mzdových sporů takovýchto zaměstnanců není hornický rozhodčí soud příslušný.

517.

Spory ze služebního poměru lesního hajného proti majiteli velkostatku přísluší (před účinností zákona č. 131/31) podle zák. čl. XLV/1907 rozhodovati úřadům politickým. Záporný kompetenční konflikt mezi nejvyšším soudem v Brně a zemským úřadem v Bratislavě ve věci zaplacení mzdy a vedlejších služebních požitků. Rozs. senátu pro řešení konfl. kompetenčních ze 17. XII. 1932, č. 786, Boh A LXXXV.

518.

Rozhodování (judikování) o nárocích, týkajících se nesprávné výměry nebo výplaty služebních příjmů, upravených podle vládního nařízení ze

dne 5. března 1927, čís. 15 Sb. z. a n., bylo stejně jako u státních zaměstnanců přikázáno úřadům v něm vyjmenovaným jako úřadům správním. Nápravy proti rozhodnutí těchto správních úřadů lze se domáhati pořadem práva za podmínek zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 Sb. z. a n. Nebyla-li žaloba podána v devadesátidenní lhůtě podle § 2 (1) zák. čís. 217/25, jest ji zamítnouti. Rozh. nejv. soudu z 22. XII. 1932, Rv II 311/31, Váž. obč. 12.225.*)

519.

Řízení podle § 70 vl. nař., č. 15/1927 Sb. z. a n., je řízením předepsaným zákonem po rozumu § 180, bod 2. o. s. p., nemůže proto zaměstnanec státních drah svůj nárok na opravu výměru o služebním příjmu uplatnit žalobou před soudem, pokud nevyčerpá opravných prostředků před úřady státní správy železniční (Slovensko). Rozh. nejv. soudu z 23. XI. 1931, č. j. R III 367/31/1, Časopis pro žel. pr. a pol., 1935.**)

520.

Předpisů zákona ze dne 1. července 1932, čís. 116 Sb. z. a n., o exekuci na podpory v nezaměstnanosti jest použití, třebaže exekucní návrh byl podán před vydáním tohoto zákona. Rozh. nejv. soudu z 13. X. 1932, R II 346/32, Váž. obč. 11.976.

Otázka, zda a pokud jsou podpory v nezaměstnanosti podrobeny exekuci, byla rozřešena zákonem ze dne 1. července 1932, čís. 116 Sb. z. a n. Podle něho jsou tyto podpory vyloučeny z exekuce, pokud nepřesahují částku, která jest podle všeobecných ustanovení vyloučena z exekuce na platy zaměstnaných osob. O exekuci na tyto platy jedná zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 Sb. z. a n., v doslovu zákona z 2. července 1924, čís. 177 Sb. z. a n. Těchto předpisů jest použití při rozhodování o rekursu proti usnesení prvního soudu, třebaž byl exekucní návrh podán před vydáním nahore uvedeného zákona o exekuci na podpory v nezaměstnanosti. Podle § 1, odst. 2., tohoto zákona může býti vedena exekuce pro pohledávky výživného, na které věřitel má podle zákona právo až do dvou třetin platu (mzdy) zaměstnancova a volných zůstatků musí ročně jen 3000 Kč. Podle exekucního titulu, který je základem této exekuce, jde o pohledávku výživného. Proto bylo onoho předpisu použito.

521.

Povolení k zaměstnávání cizince podle §§ 3 a 5 zák. č. 39/28 o ochraně domácího trhu práce je povinen opatřiti si i zaměstnavatel, mající sídlo v cizině. Nál. nejv. spr. soudu z 9. XII. 1932, č. 19.037, Boh. A 10.211.

*) Srv. k tomu č. 520 a Váž. obč. 9875 (rozh. z 2. V. 1930, Rv I 1164/29 v »Pracovním právu«, č. 149). Vládním nařízením ze dne 5. března 1927, čís. 15 Sb. z. a n., jimž u zaměstnanců čs. státních drah byl proveden platový zákon, nebylo nic změněno na soukromoprávní povaze jejich služebního poměru. O soukromoprávních nárocích zaměstnanců čs. státních drah, odvozaných z nesprávné úpravy služebních příjmů podle nařízení ze dne 5. března 1927, čís. 15 Sb. z. a n., rozhodují postupem stolic úřady správní a zaměstnanec nemůže se dovolávat nápravy pořadem soudním, dokud nevyčerpá opravné prostředky správní (§ 105 ústavní listiny a zákon čís. Sb. z. a n. 217/1925). Dokud se nedostalo zaměstnanci vyřízení ministerstva o jeho rekursu, jest jeho žaloba, domáhající se služebních příjmů, předčasná. V takovém případě jest předčasná i jeho žaloba, domáhající se priznání úředního titulu.

**) Srv. k tomu rozh. nejv. soudu z 16. IX. 1932, Rv 50/31 v »Prac. právu«, č. 399, a články dr. Krause (str. 136, XI. roč.), J. Hrabánka (str. 139, XI. roč.) a poznámku na str. 67 (roč. XII.).

Podle 1. odst. § 3 zák. č. 39/28 jest povinen opatřiti si svolení příslušného úřadu, kdo chce zaměstnávat cizince jako dělníka, zřízence, pomocníka v domácnosti, zaměstnance ve vyšších soukromých službách, nebo jako učně, volontéra neb praktikanta. Povolení není třeba, jde-li o cizince označené v § 2. O výjimku takovou však v konkrétním případě nejde. V 2. odst. § 3 cit. zák. o ochraně domácího trhu práce se pak ustanovuje, že zaměstnáním ve smyslu tohoto zákona se rozumějí výkony, které převážně vyčerpávají výdělečnou činnost zaměstnanců, počítajíc v to i bezplatnou činnost přípravnou. Podle § 5 uděluje povolení k zaměstnání cizince k písemné žádosti politický úřad II. stolic, příslušný podle místa, kde má cizinec konati práce neb služby. V těchto ustanoveních zákona o ochraně domácího trhu práce, jichž se stížnost dovolává, není žádné opory pro názor, že zaměstnavatel, který bydlí v cizině, není povinen zaopatřiti si povolení k zaměstnávání cizince v tuzemsku, neboť se tu ukládá všem, kdo chtějí zaměstnávat cizince, tedy bez rozdílu, mají-li sídlo v tuzemsku nebo v cizině, aby si od příslušného úřadu opatřili povolení k zaměstnávání cizince. Kdyby byl zákonodárce chtěl podrobiti tuzemské zaměstnavatele přísnějším podmínkám než zaměstnavatele cizozemské, nemohl by se obmeziti na cit. všeobecné znění zahrnující zaměstnavatele tuzemské i cizozemské, nýbrž musil by cizozemské zaměstnavatele z platnosti zákona výslovně vyloučiti a založiti tak pro ně přednostní postavení před zaměstnavateli tuzemskými. Toho však zákonodárce neučinil ani učiniti nechtěl, jak je zřejmo z vládní návrhu zákona o ochraně domácího trhu práce (tisk č. 1227 poslan. sněmovny Nár. shrom. 1927 — II. volební období, 5. zasedání), v němž se uvádí, že osnova chce docílit ochrany domácího trhu práce tím, »že pro každého, kdo hodlá zaměstnávat cizince, zavádí zákonem povinnost, aby si k tomu opatřil svolení příslušného úřadu«. Z těchto úvah dospěl nss k závěru, že povolení k zaměstnávání cizince podle §§ 3 a 5 zák. č. 39/28 o ochraně domácího trhu práce jest povinen opatřiti si i zaměstnavatel mající sídlo v cizině. Opačné stanovisko stížnosti jest nesprávné.

522.

Má-li dlužník kromě nynějšího služebního platu ještě roční důchod nezabavitelný podle § 46 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 Sb. z. a n., jest tento roční důchod čítati do existenčního minima, jež musí povinnému podle § 1 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 Sb. z. a n., zůstatí za všech okolností volným. Rozh. nejv. soudu z 18. XI. 1932, R I 934/32, Váž. obč. 12.108.

Podle § 1 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 Sb. z. a n., v doslovu zákona ze dne 2. července 1924, čís. 177 Sb. z. a n., lze ze služebních platů osob zaměstnaných ve službách veřejných i soukromých exekucí zabaviti jen třetinu, vždy však tak, že musí dlužníku zůstatí volným ročním příjmem 6000 Kč, a podle § 2 těchže zákonů platí totéž o výslužném s tím jen rozdílem, že volných musí zůstatí dlužníku ročně 4000 Kč. Podle § 46 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 Sb. z. a n., o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, mezi něž podle § 1, odst. 1., čís. 6 a) jest čítati i hajné, jest přípustné zabavení nároků pojištěnců jen potud, pokud stalo se

k úhradě zákonného výživného nebo k úhradě záloh jmenovaných pod čís. 2 uvedeného paragrafu, o něž v souzeném případě nejde. Podle exekučního návrhu a podle exekučních spisů přísluší povinnému od Všeobecného pensijního ústavu v Praze, jako bývalému lesnímu hajnému panství v L., roční důchod 6786 Kč, který jest pro vymáhanou pohledávku nezabavitelný, takže dlužníku zůstává volným více, než činí existenční minimum 6000 Kč. Dlužník je nyní zase ve službách nynějšího majitele velko-statku v L., E. K-a jako hajný a pobírá plat v naturáliích a v hotových penězích v hodnotě ročních 3000 Kč. Pro posouzení přípustnosti objemu exekuce na nynější služební plat povinného jest přihlídnouti k tomu, že invalidní důchod 6786 Kč, jenž dlužníku přísluší, je vlastně jakousi náhradou výslužného, jest důchodem zajišťujícím dlužníku nezpůsobitelnému k povol-

ání existenční minimum právě tak, jako výslužný, odbytné atd., a proto jest sčítati oba druhy platů, takže dlužník pobírá podle toho ročně 9786 Kč, z nichž jest podle § 46 zák. čís. 26/1929 nezabavitelných 6786 Kč čítati do existenčního minima, jež musí zůstati dlužníku za všech okolností volné; nelze proto, jak míní rekursní soud, z nynějšího služebního platu dlužníkovu vypočítati existenční minimum zvláště, tak, že by tu byla dvě existenční minima 6786 Kč a 6000 Kč, úhrnem 12.786 Kč (srov. nález 5299 Sb. n. s.). To by neodpovídalo duchu zákona. Jest přisvědčiti stěžovateli, že nebylo úmyslem zákonodárcovým, aby dlužník požíval současně výhody obou zákonů, i zákona čís. 314/1920, pokud se týče zákona čís. 177/1924, i zákona čís. 26/1929 v míře neztenčené, aby měl takto dvě existenční minima.

Poznámky.

Ošetřovatel nemocných podléhá pojistné povinnosti podle § 1, odst. 1, č. 3. p. z. Rozh. min. soc. péče z 3. X. 1932, č. j. 6857/IV/3-52 (Pens. Poj., str. 21/XII.)

Zemský úřad v Brně rozhodl výnosem ze dne 11. května 1932, č. j. 19902/IV/8, že A. V. podléhá pojistné povinnosti ve svém zaměstnání jako ošetřovatel nemocných na klinice pro choroby duševní a nervové v Brně. Ministerstvo soc. péče rozhodnutím shora označeným potvrdilo rozhodnutí zemského úřadu a své rozhodnutí odůvodnilo tím, že činnost zaměstnanecva spočívá převážně v dozoru nad pacienty a že časově a svým významem do pozadí ustupují práce, spojené s úklidem a čištěním nemocničního pokoje a různé pochůzky pro jídla a léky. Pojistná povinnost tohoto zaměstnance jest dána již z celkové stylisace § 1 již příslušnosti zaměstnance co do způsobu zaměstnání k některé z kategorií vytyčených pod číslem 1—6, odst. 1., § 1. Nezáleží na tom, jaké práce v konkrétním případě zaměstnanec koná. Takovouto kategorií jest podle § 1, odst. 1., č. 3 zaměstnanec nemocnice nebo jiného ústavu léčebného, pokud ovšem koná práce, které patří k vlastní působnosti těchto ústavů.

Poněvadž specifickým účelem a cílem nemocnic, a tedy i kliniky pro choroby duševní a nervové, je léčení a ošetřování (opatrování) nemocných, dlužno za pojistné povinné zaměstnance považovati všechny ony zaměstnance této kategorie, jejichž hlavní činností je ošetřování (opatrování) nemocných, resp. práce s tímto ošetřováním bezprostředně spojené, bez ohledu na to, zda tato činnost zahrnuje v sobě též jednotlivé úkony, jež ve své podstatě jsou samy o sobě pracemi manuálními.

Náměstek živnostníkův podle § 55 živnostenského řádu (obchodvedoucí) podléhá pensijní pojistné povinnosti i tehdy, když převážně pracuje manuálně. Rozh. min. soc. péče z 4. XII. 1932, č. j. 5945-IV/3-1932. (Pens. Poj. str. 22/XII.)

Zaměstnavatelka A. D. ve svém odvolání sama doznává, že po smrti svého manžela, majitele firmy, ohlásila F. Sch. u příslušného živnostenského úřadu jakožto náměstka (obchodvedoucího) ve smyslu § 55 živnostenského řádu, aby mohla po svém zemřelém muži živnost řeznickou a uzenářskou nadále provozovati, a že F. Sch. od toho času po celou spornou dobu konal v jejím podniku jako dílovedoucí

(obchodvedoucí) práce spojené s výrobou uzenářského zboží. Jeho hlavní činností, jak také je potvrzeno v podstatě shodnými výpověďmi svědků, byla manuální spolupráce s ostatními zaměstnanci (12—14 pomocníky a 2—5 učedníky), jimž přiděloval práci, udílel pokyny, vedl nad nimi dozor a byl za celou výrobu odpovědný; jeho manuální práce při výrobě spočívala většinou v přípravě speciálních salámů. Písemné práce zabraly průměrně jednu hodinu času denně z celkové 8—10hodinové doby pracovní a spočívaly v sestavování pracovního programu pro příští den, vyhotovování výkazů o práci přes čas k výplatě, kalkulaci a sestavování denní pracovní zprávy o výrobě. Služební poměr strany nepopřely.

Činnost F. Sch. dlužno hodnotiti v celku jako vyšší služby podle zákona o obchodních pomocnících čís. 20/1910 ř. z., ježto F. Sch., jakožto náměstku majitele živnosti, ve smyslu § 55 živnostenského řádu, příslušelo vedení (po stránce výrobní) a výkon živnosti pro účet majitele živnosti A. D. a se zřetelem k ustanovení § 159 živnostenského řádu též odpovědnost za řádný provoz podniku před úřady a platí o něm podle výslovného předpisu § 91 živnostenského řádu, pokud jde o jeho poměr k personálu živnosti, totéž, co je uvedeno v hlavě VI. živnostenského řádu o majiteli živnosti jako zaměstnavateli a pánu učebním. Bylo tedy postavení F. Sch. vyšší oproti způsobu zaměstnání ostatních zaměstnanců a třebaže jednotlivé jeho práce (manuální účast při výrobě) nevyžadovaly vyšší kvalifikace odborné, vyžadovaly přece takové kvalifikace všechny jeho práce jako celek a nadto svým významem a důležitostí pro podnik jako celek vybočovaly z mezí prací obyčejného dělníka.

Okolnost, že F. Sch. většinu denní pracovní doby trávil manuálními pracemi při výrobě, nemůže býti postavení jeho jakožto živnostenského náměstka ve smyslu § 55 živnostenského řádu nijak na újmu, neboť podobné poměry mohou nastati — při menším rozsahu živnosti — i v osobě samého majitele živnosti. (Srov. Budw. 938 A.-1902.)

Vyšší práce po rozumu zákona čís. 20/1910 ř. z. zakládají pak pojistnou povinnost ve smyslu ustanovení § 1, odst. 2 b), zákona čís. 89/1920, resp. § 1, odst. 1., čís. 4 pens. zákona čís. 26/1929.

Vychází 20. každého měsíce. — Předplatné ročně Kč 20.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojistovacího práva« ročně Kč 32.—, pro předplatitele časopisu »Odborové sdružení československé« Kč 12.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojistovacího práva« Kč 18.—. Redakce, správa a výpravna v Praze I., Na Perštýně 11. — Majitel: Odborové sdružení československé. — Vydavatel a odpovědný redaktor Rudolf Tayerle. — Řídící redaktor Jaromír Hlaváček. — Tiskem Lidové knihtiskárny A. Němec a spol., Praha II., Hybernská ul. 7.

Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. 208.987-VII.-1927.